

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

27 та 28 травня 2026 року Міністерством фінансів України (Департаментом гармонізації державного внутрішнього фінансового контролю) за підтримки Програми EU4PFM проведено вебінар з питань забезпечення ефективного функціонування внутрішнього контролю, зокрема з урахуванням результатів опрацювання декларацій керівників установ з внутрішнього контролю із звітністю про стан організації та функціонування внутрішнього контролю за 2025 рік.

Представник Міністерства фінансів України Вячеслав Набок наголосив на необхідності забезпечення у державних установах належного функціонування внутрішнього контролю, у тому числі з огляду на зобов'язання, взяті відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, та необхідності досягнути рівня, прийнятого для вступу до Європейського Союзу. Питання внутрішнього контролю є предметом оцінки Європейської комісії за розділом 32 «Фінансовий контроль» кластеру 1 «Основи процесу вступу до ЄС» переговорного процесу щодо членства України в Європейському Союзі. Зокрема було зазначено про практичне впровадження елементів внутрішнього контролю, інтеграцію управління ризиками в процес прийняття управлінських рішень та здійснення на постійній основі заходів, спрямованих на якісне виконання завдань і досягнення цілей державної політики у відповідній сфері діяльності, посилення відповідальності і підзвітності, делегування повноважень, запобігання відхиленням та корупції (враховуючи принцип превентивності внутрішнього контролю). Впроваджені управлінські заходи мають гарантувати досягнення цілей, що бюджетні ресурси (в тому числі кошти) використовуються законно, ефективно, доброчесно, прозоро та забезпечується якісне надання публічних послуг.

Засади ефективного внутрішнього контролю, з урахуванням принципів належного фінансового управління та необхідності посилення управлінської відповідальності і підзвітності, закладені в структуру декларації керівника з внутрішнього контролю, форму щорічної звітності і використовується при формуванні змісту питань для річної звітності з внутрішнього контролю.

Експерти Програми EU4PFM презентували аспекти ефективного функціонування системи внутрішнього контролю з огляду на принципи державного управління та практику країн ЄС.

Так, Манфред ван Кестерен розкрив сутність європейських принципів державного управління, особливості їх впровадження, моделі COSO, як основи для забезпечення належного фінансового управління. Приділено увагу розподілу ролей згідно із моделлю трьох ліній управління (першої – відповідальних підрозділів за досягнення цілей, виконання основних завдань і функцій установи, законне і ефективне використання бюджетних коштів, управління ризиками та реалізації заходів контролю; другої – підрозділів підтримки, нагляду, контролю і моніторингу щодо стану досягнення цілей, виконання основних завдань і функцій установи, використання бюджетних коштів, управління ризиками та результативності заходів контролю; третьої – незалежної діяльності підрозділу внутрішнього аудиту). Також, було презентовано основні індикатори та критерії SIGMA щодо оцінки стану справ у системі державного управління України.

Біл Фрейзер презентував підходи щодо забезпечення зв'язку між визначенням цілей, бюджетуванням та управлінням ризиками. Зазначив, що управління ризиками у ході планування діяльності має сприяти досягненню цілей, зокрема з урахуванням обмеженості бюджету. Також, відповідно до кращих практик, було окреслено роль та обов'язки фінансово-економічних підрозділів у забезпеченні ефективного внутрішнього контролю, які складають основу належного фінансового управління, відіграють роль у підтримці управління ризиками та складанні надійної звітності. Сильна функція фінансових підрозділів є необхідною умовою належного врядування, ефективного управління державними ресурсами та посилення підзвітності.

Також у ході вебінару експертами Програми EU4PFM та представником Мінфіну ініційовані цікаві дискусії з учасниками заходу, які спонукали аудиторію до обговорень поточного стану внутрішнього контролю в установах, викликів і орієнтирів щодо покращення управлінських заходів для досягнення цілей, забезпечуючи ефективне управління державними ресурсами.